

Een

‘Is het nu uit tussen jullie?’

‘Probeer je geestig te zijn?’

Mensen dachten vaak dat Marcus geestig probeerde te zijn terwijl dat niet zo was. Hij begreep er niks van. Hij vond het volkomen normaal dat hij zijn moeder vroeg of ze het had uitgemaakt met Roger: ze hadden een fikse ruzie gehad, daarna waren ze naar de keuken vertrokken voor een rustig gesprek, en na een poosje waren ze met een ernstig gezicht te voorschijn gekomen; Roger was naar hem toe gelopen, had hem een hand gegeven en veel succes op zijn nieuwe school gewenst. Toen was hij weggegaan.

‘Waarom zou ik daar geestig over doen?’

‘Okay, wat denk je zelf?’

‘Ik denk dat het uit is tussen jullie. Maar ik wilde het gewoon zeker weten.’

‘Ja, het is uit tussen ons.’

‘Dus hij komt niet meer?’

‘Nee, Marcus, hij komt niet meer.’

Hij dacht niet dat hij ooit aan dit gedoe zou wennen. Hij had Roger best gemogen; ze hadden met zijn drieën een paar keer een uitstapje gemaakt, maar nu zou hij hem kennelijk nooit meer zien. Hij vond het niet erg, maar als je erover nadacht was het raar. Hij had een keer de wc met Roger gedeeld, toen ze allebei na een autorit vreselijk nodig moesten plassen. Je zou denken dat je op een of andere manier contact hoorde te houden als je samen had geplast.

‘Wat gaan we met zijn pizza doen?’ Vlak voordat de ruzie uitbrak, hadden ze drie pizza’s besteld, maar die waren nog niet bezorgd.

‘Die delen we. Als we trek hebben.’

‘Maar ze zijn wel groot. En had hij er niet eentje besteld met salami erop?’ Marcus en zijn moeder waren vegetariër. Roger niet.

‘Dan gooien we hem weg,’ zei ze.

‘We kunnen ook de salami eraf halen. Volgens mij doen ze er toch niet veel van op. Er zit voornamelijk kaas en tomaat op.’

‘Ik kan me nu echt niet druk maken over de pizza’s, Marcus.’

‘Okay. Sorry. Waarom hebben jullie het uitgemaakt?’

‘O... Om van alles en nog wat. Ik weet niet goed hoe ik dat moet uitleggen.’

Marcus keek er niet van op dat ze niet kon uitleggen wat er was gebeurd. Hij had vrijwel de hele ruzie gehoord, maar hij had er geen woord van begrepen; er leek ergens een stukje te ontbreken. Wanneer Marcus en zijn moeder ruzie hadden, kon je de belangrijke stukjes er zo uitpikken: te veel, te duur, te laat, te jong, slecht voor je tanden, de andere zender, fruit. Maar wanneer zijn moeder en haar vriendjes ruzie hadden, kon je uren luisteren terwijl het fruit- en huiswerkaspect ervan, dat waar het om draaide, je ontging. Het was alsof iemand had gezegd dat ze ruzie móesten maken, en dat ze alles eruit gooiden wat ze konden verzinnen.

‘Had hij een andere vriendin?’

‘Ik geloof het niet.’

‘Heb jij een ander vriendje?’

Ze lachte. ‘Wie zou dat moeten zijn? De jongen die de pizzabestelling opnam? Nee, Marcus, ik heb geen andere vriend. Zo gaan die dingen niet. Niet als je een werkende moeder van zevenendertig bent. Er is een probleem met tijd. Er is een probleem met van alles. Hoezo? Zit het je dwars?’

‘Ik weet het niet.’

En dat was ook zo. Zijn moeder was verdrietig, dat wist hij wel; ze huilde tegenwoordig veel, meer dan voordat ze naar Londen waren verhuisd, maar hij had geen idee of dat iets met vriendjes te maken had. Hij hoopte min of meer van wel, want dan zou het allemaal wel goed komen. Ze zou wel weer iemand ontmoeten die haar gelukkig zou maken. Waarom niet? Zijn moeder was mooi, vond hij, en aardig, en soms geestig, en volgens hem waren er mas-

sa's mannen als Roger. Maar als het niet over vriendjes ging, wist hij niet wat het wel kon zijn, behalve iets ergs.

'Vind je het vervelend als ik een vriend heb?'

'Nee, ik vond alleen Andrew vervelend.'

'Ja, ik weet dat je Andrew niet mocht. Maar in het algemeen? Heb je niets tegen het idee op zich?'

'Nee, natuurlijk niet.'

'Je hebt je overal echt goed doorheen geslagen. In aanmerking genomen dat je twee verschillende soorten levens hebt gehad.'

Hij begreep wat ze bedoelde. Aan het eerste soort leven was vier jaar geleden een eind gekomen, toen hij acht was en zijn vader en moeder uit elkaar waren gegaan; dat was het normale, saaie soort leven, met school, vakanties, huiswerk en in het weekend op bezoek bij grootouders. Het tweede soort was rommeliger, en er figureerden meer mensen en plaatsen in: de vrienden van zijn moeder en de vriendinnen van zijn vader; flats en huizen; Cambridge en Londen. Je kon je niet voorstellen dat er zoveel kon veranderen alleen omdat er een eind aan een relatie was gekomen, maar hij zat er niet mee. Soms dacht hij zelfs dat hij het tweede soort leven liever had dan het eerste. Er gebeurde meer, en dat moest wel goed zijn.

Op Roger na was er in Londen nog niet veel gebeurd. Ze woonden hier nog maar een paar weken – ze waren op de eerste dag van de zomervakantie verhuisd – en tot nu toe was het nogal saai geweest. Hij was met zijn moeder twee keer naar de film geweest: *Home Alone 2*, die niet zo goed was als *Home Alone 1*, en *Honey, I Blew Up the Kid*, die niet zo goed was als *Honey, I Shrunk the Kids*; zijn moeder had gezegd dat moderne films te commercieel waren, en iets over toen zij zo oud was als hij... dat wist hij niet meer. En ze waren een kijkje gaan nemen bij zijn school, die groot en afschuwelijk was, en ze hadden door hun nieuwe buurt gelopen, die Holloway heette, waar je mooie en lelijke delen had, en ze hadden veel gepraat over Londen en de veranderingen in hun leven en dat ze vast wel goed zouden uitpakken. Maar in feite zaten ze te wachten tot hun Londense leven zou beginnen.

Toen de pizza's kwamen, aten ze die zo uit de doos op.

‘Ze zijn beter dan die we in Cambridge hadden, vind je niet?’ zei Marcus opgewekt. Het was niet waar: het was hetzelfde pizzabedrijf, maar in Cambridge hadden de pizza’s niet van zo ver hoeven komen, waardoor ze minder klef waren. Hij vond gewoon dat hij iets optimistisch moest zeggen. ‘Zullen we tv kijken?’

‘Als je daar zin in hebt.’

Hij vond de afstandsbediening achter de kussens van de bank en zapte langs de zenders. Hij had geen zin om naar een soap te kijken, omdat soaps vol problemen zaten, en hij was bang dat de problemen uit de soaps zijn moeder aan de problemen in haar eigen leven zouden doen denken. Daarom keken ze naar een natuurfilm over een of ander visachtig wezen, dat op de bodem van grotten leefde en niets kon zien, een vis waar niemand het nut van inzag; volgens hem kon dat zijn moeder nergens aan doen denken.

Twee

Hoe cool was Will Freeman? Zo cool: hij had in de afgelopen drie maanden het bed gedeeld met een vrouw die hij niet erg goed kende (vijf punten). Hij had meer dan driehonderd pond uitgegeven aan een colbertje (vijf punten). Hij had meer dan twintig pond uitgegeven aan de kapper (vijf punten). (Hoe kon je in 1993 in vredesnaam minder dan twintig pond uitgeven aan de kapper?) Hij had meer dan vijf hiphopalbums (vijf punten). Hij had ecstasy geslikt (vijf punten), maar in een disco en niet alleen thuis als een sociologisch experiment (vijf bonuspunten). Hij was van plan bij de volgende algemene verkiezingen Labour te stemmen (vijf punten). Hij verdiende meer dan veertigduizend pond per jaar (vijf punten), en hij hoefde er niet erg hard voor te werken (vijf punten, maar hij gaf zichzelf vijf punten extra omdat hij er helemaal niet voor hoefde te werken). Hij had in een restaurant gegeten waar ze polenta met geraspte parmezaanse kaas serveerden (vijf punten). Hij had nooit een condoom met een smaakje gebruikt (vijf punten); hij had zijn Bruce Springsteen-platen verkocht (vijf punten), en hij had een baardje laten staan (vijf punten) én weer afgeschoren (vijf punten). Het vervelende was dat hij nog nooit met iemand naar bed was geweest van wie een foto op de modepagina van een krant of tijdschrift was verschenen (min twee), en als hij eerlijk was (en als Will iets had wat op een ethische overtuiging leek, was het wel dat het volstrekt fout was om over jezelf te liegen in een test), dacht hij nog steeds dat het bezitten van een snelle auto indruk maakte op vrouwen (min twee). Maar dan nog kwam hij op... zesenzestig! Volgens de test was hij beneden het vriespunt! Hij was droog ijs! Hij was de Verschrikkelijke Sneeuwman! Hij zou doodgaan aan onderkoeling!

Will wist niet hoe serieus je dit soort tests moest nemen, maar hij kon zich niet permitteren daar bij stil te staan; hij was nooit dichter in de buurt van een prestatie gekomen dan dit coolzijn volgens een mannetijdschrift, en momenten als deze moest je koesteren. Onder nul! Je kon niet veel cooler zijn dan onder nul! Hij sloeg het tijdschrift dicht en legde het op een stapeltje soortgelijke tijdschriften dat hij in de badkamer had liggen. Hij bewaarde ze niet allemaal, want daarvoor kocht hij er te veel, maar deze zou hij niet zo gauw weggooien.

Soms vroeg Will zich af – niet al te vaak omdat hij zich maar zelden overgaf aan historische speculatie – hoe mensen zoals hij zich zestig jaar geleden door het leven zouden hebben geslagen. ('Mensen zoals hij' vormden, naar hij wist, een aparte categorie; het was zelfs zo dat er zestig jaar geleden niemand zoals hij kon hebben bestaan, omdat geen enkele volwassene zestig jaar geleden een vader kon hebben gehad die op precies dezelfde manier zijn geld had verdiend. Dus wanneer hij dacht aan mensen zoals hij, bedoelde hij niet mensen die precies hetzelfde waren als hij, maar gewoon mensen die eigenlijk de hele dag niets deden en ook niet veel wilden doen.) Alle dingen waar Will op vertrouwde om hem de dag door te helpen bestonden zestig jaar geleden domweg niet: toen had je geen televisie overdag, geen video's, je had geen trendy tijdschriften en daarom ook geen tests, en er hadden vermoedelijk wel platenzaken bestaan, maar het soort muziek waar hij naar luisterde was nog niet eens uitgevonden. (Op het moment hield hij van Nirvana en Snoop Doggy Dogg, en in 1933 zou je niet veel hebben kunnen vinden dat zo klonk.) Dan hield je boeken over. Boeken! Zonder boeken zou hij vrijwel zeker een baan hebben moeten zoeken, anders zou hij gek zijn geworden.

Tegenwoordig was het echter makkelijk. Er was bijna te veel te doen. Je hoefde er geen eigen leven meer op na te houden; je kon gewoon over de schutting gluren naar het leven van andere mensen, zoals zich dat afspeelde in kranten, *East Enders*, films en ontzettend trieste jazz of harde rapsongs. De twintig jaar oude Will zou verrast en misschien teleurgesteld zijn geweest te weten dat hij zesendertig zou worden zonder een eigen leven te hebben gevon-

den, maar de zesendertigjarige Will was er niet zo ongelukkig mee; zo had je minder chaos.

Chaos! Het huis van Wills vriend John was een en al chaos. John en Christine hadden twee kinderen – de tweede was een week geleden geboren; Will was gesommeerd het te komen bekijken – maar hij kon er niets aan doen dat hij hun huis een puinhoop vond. De vloer lag bezaaid met fel gekleurd plastic speelgoed, videobanden lagen zonder cassette bij de televisie, en de witte grand-foulard over de bank zag eruit alsof hij als een reusachtig stuk wc-papier was gebruikt, hoewel Will liever aannam dat het chocoladevlekken waren... Hoe konden mensen zo leven?

Christine kwam binnen met de nieuwe baby, terwijl John in de keuken thee aan het zetten was. 'Dit is Imogen,' zei ze.

'O,' zei Will. 'Kijk eens aan.' Wat moest hij nog meer zeggen? Hij wist dat er nog iets was, maar hij kon zich met de beste wil van de wereld niet herinneren wat. 'Ze is...' Nee, het was hem ont-schoten. Hij richtte zijn poging tot een gesprek op Christine. 'Hoe gaat het trouwens met jou, Christine?'

'Ach, je weet wel. Een beetje gevloerd.'

'Te veel hooi op je vork genomen?'

'Nee, net een kind gekregen.'

'O ja, da's waar ook.' Alles draaide om die klotebaby. 'Daar zul je best moe van worden.' Hij had met opzet een week gewacht om niet over dit soort dingen te hoeven praten, maar dat had niet mogen baten; ze praatten er nu toch over.

John droeg een dienblad met drie bekers thee binnen.

'Barney is vandaag naar zijn oma,' zei hij, voor zover Will wist zonder enige aanleiding.

'Hoe gaat het met Barney?' Barney was twee, en meer viel er niet over hem te zeggen, en daarom was hij voor niemand anders interessant dan voor zijn ouders, maar alweer scheen er, om redenen die hij wel nooit zou begrijpen, een opmerking van hem verwacht te worden.

'Het gaat prima met hem,' zei John. 'Hij is op het moment een echte dondersteen, dat wel, en hij weet niet goed wat hij van Imo-

gen moet vinden, maar... het is een schat.'

Will had Barney weleens gezien en wist zeker dat het geen schat was, en daarom besloot hij deze onlogische gevolgtrekking te negeren.

'Hoe gaat het trouwens met jou, Will?'

'Uitstekend, dank je.'

'Verlang je al naar een eigen gezinnetje?'

Ik zou nog liever een van Barney's vuile luiers opeten, dacht hij. 'Nog niet,' zei hij.

'We maken ons zorgen over je,' zei Christine.

'Ik ben tevreden zoals het is.'

'Dat denk je,' zei Christine, een en al zelfingenomenheid.

Hij begon fysiek onpasselijk te worden van die twee. Om te beginnen was het al erg genoeg dat zij kinderen hadden, maar waarom wilden ze die oorspronkelijke fout nog verergeren door hun vrienden aan te moedigen hetzelfde te doen? Will was er al een paar jaar van overtuigd dat het mogelijk was je door het leven te slaan zonder jezelf ongelukkig te maken op de manier waarop John en Christine zichzelf ongelukkig maakten (en hij wist zeker dat ze ongelukkig waren, ook al waren ze in zo'n merkwaardige, gehersenspoelde toestand gekomen dat ze zelf niet konden inzien hoe ongelukkig ze waren). Je kon natuurlijk niet zonder geld – en volgens Will was de enige reden om kinderen te krijgen dat ze voor je konden zorgen wanneer je oud, nutteloos en platzak was – maar hij had geld, wat betekende dat hij de chaos, de op wc-papier lijkende grand-foulards en de zielige behoefte om je vrienden ervan te overtuigen dat ze net zo ongelukkig als jij moesten worden kon vermijden.

John en Christine waren vroeger best leuke mensen geweest. Toen Will nog met Jessica ging, waren ze met zijn vieren een paar keer per week clubs afgegaan. Jessica en Will waren uit elkaar gegaan toen Jessica het frivole uitgaansleven voor iets degelijkers wilde verruilen; Will had haar een tijdlang gemist, maar hij zou het uitgaan meer hebben gemist. (Hij sprak soms nog weleens met haar af om tussen de middag een pizza te eten; dan liet ze hem foto's van haar kinderen zien en zei dat hij zijn leven verknoeide en dat hij niet wist

hoe het was; dan zei hij hoe blij hij was dat hij niet wist hoe het was, en zei zij dat hij het toch niet aan zou kunnen, en hij op zijn beurt dat hij hoe dan ook niet van plan was erachter te komen, en dan zaten ze elkaar zwijgend boos aan te kijken.) Nu John en Christine de Jessica-weg naar vergetelheid waren ingeslagen, hield hij ze eigenlijk wel voor gezien. Hij wilde Imogen niet zien en ook niet weten hoe het met Barney ging, en hij wilde niet horen hoe moe Christine was, en verder kon je het nergens meer met ze over hebben. Hij zou er maar geen energie meer insteken.

‘We vroegen ons af,’ zei John, ‘of je Imogens peetvader zou willen worden.’ Ze zaten hem allebei aan te kijken met een verwachtingsvolle glimlach op hun gezicht, alsof hij elk moment overeind kon springen, in tranen uitbarsten en met ze over de grond rollen in een euforische omhelzing. Will liet een nerveus lachje horen.

‘Peetvader? In de kerk en zo? Verjaardagscadeautjes? Adoptie als jullie bij een vliegtuigongeluk om het leven komen?’

‘Ja.’

‘Dat menen jullie niet.’

‘We hebben altijd gevonden dat jij meer diepgang hebt dan je laat blijken.’

‘O, maar weet je: die heb ik niet. Ik ben echt zo oppervlakkig.’

Ze zaten nog steeds te glimlachen. Ze begrepen het niet.

‘Hoor eens, ik waardeer het dat jullie het vragen, maar ik kan me niets vreselijkers voorstellen. Echt, dat is gewoon niets voor mij.’

Hij bleef daarna niet lang meer.

Een paar weken later ontmoette Will Angie en werd hij voor het eerst tijdelijk stiefvader. Als hij zich over zijn trots en zijn afkeer van kinderen, het gezin, huiselijkheid, monogamie en vroeg naar bed gaan had heen gezet, had hij zichzelf wellicht een heleboel ellende kunnen besparen.

Drie

De nacht na zijn eerste schooldag werd Marcus ongeveer om het halfuur wakker. Dat kon hij zien aan de oplichtende wijzers van zijn dinosauriërklok: 10.41, 11.19, 11.55, 12.35, 12.55, 1.31... Hij kon niet geloven dat hij er de volgende ochtend weer naar toe moest, en de ochtend erna, en de ochtend daarna, en... nou ja, dan was het weekend, maar vrijwel elke ochtend, min of meer de rest van zijn leven. Telkens als hij wakker werd, was zijn eerste gedachte dat er een manier moest zijn om van dit afschuwelijke gevoel af te komen of het te omzeilen of zelfs om erdoorheen te komen; als hij voorheen ergens mee had gezeten, was er meestal wel een of andere oplossing geweest – een oplossing die er meestal op neerkwam dat hij zijn moeder vertelde wat hem dwarszat. Maar dit keer was er niets wat ze kon doen. Ze zou hem niet naar een andere school sturen, en ook als ze dat wel deed, zou dat niet zoveel uitmaken. Hij zou nog steeds zijn wie hij was en dat was volgens hem het kernprobleem.

Hij was gewoon niet geschikt voor school. In elk geval niet voor een middelbare school. Punt uit. Maar hoe moest je dat aan iemand uitleggen? Het was niet erg om voor sommige dingen niet geschikt te zijn (hij wist al dat hij niet geschikt was voor feestjes omdat hij te verlegen was, en voor wijde broeken omdat zijn benen te kort waren), maar niet geschikt te zijn voor school was een groot probleem. Iedereen ging naar school. Je kon er niet omheen. Hij wist dat sommige kinderen thuis les kregen van hun ouders, maar dat kon zijn moeder niet doen omdat ze werkte. Tenzij hij haar kon betalen om hem les te geven, maar ze had hem onlangs nog verteld dat ze driehonderdvijftig pond per week verdiende. Driehonderdvijftig pond per week! Hoe zou hij zo'n bedrag bij elkaar moeten